

Съвместен документ

Съдействие в международното сътрудничество по наказателноправни въпроси за специалисти

Европейска съдебна мрежа и Евроюст

Какво можем да направим за вас?

Увод

С настоящия документ практикуващите юристи в държавите членки се информират за услугите и съдействието при международното сътрудничество по наказателноправни въпроси, които могат да бъдат предоставени от Европейската съдебна мрежа (ЕСМ) и Евроюст

Целта на настоящия документ е да подпомогне специалистите при вземането на решение дали ЕСМ или Евроюст следва да разгледа случаите. Той също така гарантира, че както ЕСМ, така и Евроюст ще се занимават с дела, попадащи в обхвата на компетентността им, като използват ефикасно и ефективно времето и ресурсите и предотвратяват дублиране на работата

I. Какво представлява Европейската съдебна мрежа?

ЕСМ е мрежа с повече от 350 точки за контакт в 28-те държави членки, които подпомагат улесняването на международното съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси.

Точките за контакт са прокурори, съдии или други длъжностни лица, които се занимават ежедневно с въпроси, свързани с международното сътрудничество. Точките за контакт се определят от всяка държава членка от централните органи или от съдебните или други органи, осъществяващи международно сътрудничество, както като цяло, така и за определени форми на тежки престъпления като организираната престъпност, корупцията, трафика на наркотици и тероризма.

ЕСМ е установила също тесни връзки с други съдебни мрежи и чрез точки за контакт в различни трети държави. Следователно точките за контакт на ЕСМ могат да подпомагат случаи по целия свят.

Секретариатът на ЕСМ, разположен в Хага, е административната единица на ЕСМ. За да се осигури тясно взаимодействие между Евроюст и ЕСМ, Секретариатът формира част от персонала на Евроюст, но функционира като отделен отдел. Секретариатът на ЕСМ е отговорен, наред с другото, за оказване на подкрепа на точките за контакт при изпълнението на техните задачи, за създаване, поддържане и подобряване на интернет страницата на ЕСМ и нейните действащи електронни инструменти, както и за цялостното администриране на ЕСМ.

По-подробна информация за секретариата на Европейската съдебна мрежа можете да намерите на адрес http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Secretariat.aspx, или като се свържете със Секретариата на ЕСМ на адрес ejn@eurojust.europa.eu.

Интернет страницата на ЕСМ

Интернет страницата на ЕСМ www.ejn-crimjust.europa.eu е създадена, за да подпомага специалистите, които се занимават с международно съдебно сътрудничество. Тук можете да намерите обща информация за съдебното сътрудничество в държавите-членки на ЕС, държавите-кандидатки за членство в ЕС и асоциираните към ЕСМ държави. Можете също така да използвате електронните инструменти на ЕСМ за съдебно сътрудничество; вж. по-долу „Улесняване на съдебното сътрудничество“. Освен това интернет страницата на ЕСМ има раздел, посветен на сътрудничеството с трети държави и други съдебни мрежи.

Точките за контакт на ЕСМ имат достъп до множество лица за контакт извън Европейския съюз. Вж. <https://www.ejforum.eu/cp/network-atlas>.

Основните раздели на интернет страницата на ЕСМ са преведени на официалните езици на ЕС. Ако не можете да намерите информацията, която търсите, винаги можете да поискате помощ от точката за контакт за ЕСМ във вашата държава членка.

Какво може да направи ЕСМ за вас?

Ако имате нужда от съдействие от ЕСМ, можете да се свържете с някоя от точките за контакт във вашата държава или с точка за контакт в държавата, участваща в делото. Списъкът на точките за контакт на ЕСМ на интернет страницата на ЕСМ е защитен с парола, но е достъпен за точките за контакт на ЕСМ от вашата държава членка. Следователно, ако се нуждаете от съдействие при осъществяване на контакти с ЕСМ в друга държава членка, най-добрият начин за това е да се свържете с някоя от точките за контакт на ЕСМ във вашата държава.

ЕСМ следва да се използва при следните ситуации:

- **Улесняване на съдебното сътрудничество**

Ако имате нужда от информация как да получите помощ от друга държава членка в конкретен случай, можете да се обърнете към точките за контакт във вашата държава членка или да използвате съответните раздели на интернет страницата на ЕСМ:

- ✓ *при изготвяне на искане за съдебно сътрудничество¹ (европейска заповед за разследване (ЕЗР) или искане за правна взаимопомощ (ПВП), европейска заповед за арест (ЕЗА), заповед за обезпечаване и др.):*

- за да се установи компетентният изпълняващ орган в чужбина, така че да можете да установите контакт и да изпратите искането пряко до този орган. Съдебният атлас на интернет страницата на ЕСМ е инструментът, който трябва да се използва за идентифициране на компетентния изпълняващ орган и за получаване на адреса, електронния адрес и номер на телефон/факс ;

- за да се получи по-подробна информация относно правните изисквания, установени от правото на молената държава членка, или да се обсъдят специални формалности за изпълнение на искането. Инструментът Fiches belges на интернет страницата на ЕСМ съдържа изчерпателна правна и практическа информация за всички актуални инструменти на съдебното сътрудничество. Инструментът Компендиум предлага възможност за създаване на заявка по електронен път; и

- за да се получи правна и практическа информация относно правния инструмент на ЕС, който искате да използвате, например до каква степен инструментът се прилага в държавите членки (състояние на изпълнението), декларации, уведомления, ръководства, доклади и т.н. Съдебната библиотека на интернет страницата на Европейската съдебна мрежа има раздел за всеки правен инструмент с този вид информация

¹ В настоящия документ „Искане за съдебно сътрудничество“ се използва както за традиционните искания за ПВП, така и за решения, основани на принципа на взаимно признаване, като ЕЗА и ЕЗР.

- ✓ *в етапа на изпълнение на искането за съдебно сътрудничество, за обмен на допълнителна информация за правилното изпълнение на искането;*
 - ✓ *в случай на забавяне или липса на изпълнение на искане за съдебно сътрудничество, да се провери състоянието на изпълнение в молената държава членка и/или да се ускори изпълнението чрез намесата на точка за контакт на ЕСМ; и*
 - ✓ *когато спешно се нуждаете от информация относно искане за съдебно сътрудничество с много кратък срок.*
- **Улесняване на обмена на информация между съдебните органи**

Като активни прокурори и съдии, точките за контакт на ЕСМ често могат да обменят бързо и неформално информация относно текущи разследвания или производства и техните резултати, относно задържани лица, периоди на задържане и съдебни решения в конкретни случаи. При този вид обмен на информация понякога може да се избегне необходимостта от изпращане на официално искане

Ако изисквате такава информация по време на ваше разследване или съдебно производство, особено в спешни ситуации, и вашето законодателство позволява такава запитване, свържете се с точка за контакт на ЕСМ, посочете защо имате нужда от тази информация и предоставете кратко описание на вашето разследване или производство. Информирайте точката за контакт на ЕСМ, че се свързвате с него или нея в качеството му/й на точка за контакт на ЕСМ.

II. Какво представлява Евроюст?

Евроюст е звеното за съдебно сътрудничество на Европейския съюз, създадено през 2002 г., за да подкрепя и засилва координацията и сътрудничеството между националните органи за разследване и прокуратурата, когато се борят с тежка трансгранична престъпност, особено ако е организирана, като например измами, трафик на наркотици, трафик на хора и тероризъм.

Евроюст се намира в Хага. Състои се главно от колеги прокурори, командировани от всяка държава членка, организирани по „национални бюра“ и подкрепяни от административен персонал. Евроюст е домакин и на прокурори за връзка от Норвегия, САЩ, Швейцария и Черна гора.

Евроюст осигурява оперативна подкрепа за службите за разследване и наказателно преследване по техните случаи (например чрез организиране на координационни срещи и/или координационни центрове), както и чрез споделяне на експертни знания и извлечени поуки от казуси, които подкрепя (например „Насоки за определяне коя юрисдикция следва да извърши съдебното преследване“?

<http://www.eurojust.europa.eu/Practitioners/operational/Pages/Guidelines-on-jurisdiction.aspx>, и доклада относно Съдебно преследване на трафика на хора с цел трудова експлоатация, http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/Eurojust-framework/Casework/Report%20on%20prosecuting%20THB%20for%20the%20purpose%20of%20labour%20exploitation%20%28Dec.%202015%29%202015-12%20Report-on-prosecuting-THB-labour-exploitation_EN.pdf.

Какво може да направи Евроюст за вас?

Ако се нуждаете от помощ от Евроюст, трябва да се свържете с националното бюро в Евроюст. Моля, посетете интернет страницата на Евроюст за повече информация:

<http://eurojust.europa.eu/Practitioners/Pages/contact-info-for-practitioners.aspx>

Евроюст следва да се използва в следните случаи:

- ***Координиране на разследвания или съдебни преследвания***

Евроюст може да съдейства с обмен на информация за съответните случаи, когато разследванията в две или повече държави членки трябва да бъдат координирани. Евроюст също така помага да се определи дали държавите членки следва да продължат с отделни разследвания или разследванията и процедурите да бъдат съсредоточени в една или повече държави членки.

Освен това, Евроюст подпомага обсъжданията и споразуменията между участващите национални органи за това как, кога или къде да се извърши съвместно действие или съдебно преследване.

- ***Организиране и подкрепа на координационни срещи и координационни центрове***

Евроюст може да организира координационни срещи в Хага между компетентните национални органи от различни държави членки и трети държави. Координационните срещи могат да включват понякога и представители на Европол и Европейската служба за борба с измамите (OLAF).

Координационните срещи позволяват на специалистите да обменят информация по свързани разследвания и да планират съвместни действия по по-ефективен и ефикасен начин. Ако е целесъобразно, Евроюст може да осигури симултанен превод. Координационните срещи са много полезни и за предотвратяване на евентуални конфликти на компетентността или за изпълнение на определени мерки по координиран начин.

Евроюст покрива разходите за настаняване в Хага и пътните разходи за двама участници от всяка участваща държава.

Евроюст организира и координационни центрове, чиято цел е да подкрепят и координират съвместните действия (често те се съгласуват по време на координационните срещи), които следва да се провеждат едновременно в различни държави членки и в трети държави. Координационните центрове осигуряват предаване и координиране на информацията между компетентните органи в реално време в рамките на деня за действие, например ако е необходимо да се извършват едновременни претърсвания на домове в различни държави. Координационните центрове също така дават възможност за разрешаване на евентуални проблеми, възникващи по време на изпълнението на ЕЗА, и улесняват допълнителното претърсване и изземване.

- ***Помощ за предотвратяване или разрешаване на спорове за компетентност***

В ситуации, при които повече от една държава членка има юрисдикция, може да се направи консултация с Евроюст, с цел да се предотвратят или разрешат спорове за компетентност, за получаване на незадължително становище относно това коя държава членка е в по-добра позиция да предприеме разследване или съдебно преследване по случая.

- ***Улесняване и подкрепа на съвместни екипи за разследване***

Евроюст може да подпомага и улеснява създаването, функционирането и оценката на съвместни екипи за разследване (СЕР). Евроюст може да идентифицира подходящи случаи за създаване на СЕР, да предостави полезна правна и практическа информация, например за националните закони, практическите пречки и най-добрите практики, както и да окаже съдействие при изготвянето на споразумения за СЕР и планове за оперативни действия. Ако се прецени, че е целесъобразно, национални членове на Евроюст също могат да участват в СЕР.

Евроюст може да съдейства и като възстановява разходите за две общи области на разход в СЕР: пътуване и настаняване, както и устен и писмен превод. Освен това, Евроюст предоставя оборудване за използване в контекста на СЕР като мобилни телефони (включително разходи) и лаптопи.

За повече информация вж.: <http://www.eurojust.europa.eu/Practitioners/JITs/Eurojust-JITsFunding/Pages/Eurojust-JITs-funding.aspx>.

- ***Координиране и улесняване на исканията за съдебно сътрудничество до и от трети държави***

Ако имате нужда от помощ, за да се свържете с национален орган в трета държава, можете да се свържете с вашето национално бюро в Евроюст, за да ви предостави данни за точките за контакт на Евроюст в повече от четиридесет държави по света.

В момента Евроюст има сключени споразумения за сътрудничество с Норвегия, САЩ, Исландия, Швейцария, Бивша югославска република Македония, Лихтенщайн, Молдова, Черна гора и Украйна. Такива споразумения могат да включват и обмен на оперативна информация, включително лични данни.

За повече информация вж.: <http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/Eurojust-framework/Pages/agreements-concluded-by-eurojust.aspx>.

- ***Улесняване на съдебното сътрудничество***

При сложни въпроси, неотложни случаи или в ситуации, в които други канали за сътрудничество не изглеждат подходящи или не изглежда вероятно да произведат резултати в рамките на необходимия срок, можете да получите подкрепа от колеги от националните бюра.

Те могат да направят например следното:

- да съдействат за получаване на информация за състоянието на искането за съдебно сътрудничество, например ако прекият контакт между националните органи или чрез други комуникационни канали не е бил успешен;

- да окажат съдействие в случаи, в които исканията за съдебно сътрудничество трябва да бъдат изпълнени спешно. Моля, отбележете, че има отворени други канали за обмен на полицейска информация и за целите на разузнаването;
- да подпомагат специалистите чрез разглеждане на проекти на писма за искане или проекти на ЕЗР, например като посочват вида информация, която следва да бъде включена, така че искането да може да бъде изпълнено бързо в молената юрисдикция („проверка на качеството“); и
- да информират националните органи за съответните висящи дела в други държави членки, при условие че тази информация е била съобщена на Евроюст.

- **Национална координационна система на Евроюст (НКСЕ)**

НКСЕ осигурява координация на национално равнище на работата, извършвана от различни участници в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, като например: националните кореспонденти на Евроюст, националните кореспонденти на Евроюст по въпросите на тероризма, националните кореспонденти на ЕСМ и до три точки за контакт с ЕСМ, както и точки за контакт за СЕР и мрежите, работещи в областта на геноцида. НКСЕ улеснява също изпълнението на задачите на Евроюст в съответната държава членка. НКСЕ следва да съдейства и при определянето на това дали по даден случай следва да се потърси помощ от Евроюст или от ЕСМ.

За повече информация вж.: <http://www.eurojust.europa.eu/Practitioners/objectives-tools/Pages/eurojust-national-coordination-system.aspx>.

III. Заключение

Преките контакти между органите на държавите членки при трансграничното сътрудничество са от решаващо значение. Ако имате нужда от помощ, ЕСМ и Евроюст могат да ви окажат подкрепа. Тъй като двете организации работят са в тесен контакт, вашето искане ще бъде разгледано от най-подходящия специалист.